

JUSTICE
POLITICS
um.ac.ir

چکیده مقالات

همایش ملی عدالت و سیاست

گروه علوم سیاسی

دانشگاه فردوسی مشهد

دانشکده علوم اداری و اقتصادی

۲۱ مهرماه ۱۳۸۹

www.justpol.um.ac.ir

چکیده مقالات همایش ملی عدالت و سیاست

برگزارکننده: گروه علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد

دبیر علمی: دکتر احمد محقر

کمیته علمی: دکتر سید حسین اطهری، دکتر محمد تقی ایمان پور، دکتر سید محمد علی تقوی، دکتر عبدالرضا جوان جعفری، دکتر محمد حسین حسین زاده بحرینی، دکتر محسن خلیلی، دکتر علی اصغر داوودی، دکتر محمدجواد رنجکش، دکتر غلامرضا رئیسیان، دکتر وحید سینایی، دکتر غلامرضا صدیق اورعی، دکتر سید اصغر کیوان حسینی، دکتر احمد محقر، دکتر سعید مرتضوی، دکتر مرتضی منشادی، دکتر علی یوسفی

دبیر اجرایی: دکتر محمدجواد رنجکش

امور رایانه: سعید سعیدی

آدرس پستی دبیرخانه: مشهد، میدان آزادی، پردیس دانشگاه فردوسی، دانشکده علوم اداری و اقتصادی

تلفن: ۴ - ۸۸۱۳۰۹۰ - ۵۱۱

نمابر: ۸۸۲۹۵۸۴ - ۵۱۱

کد پستی: ۹۱۷۷۹۴۸۹۵۱

پست الکترونیکی: justpol@um.ac.ir

پایگاه الکترونیکی: www.justpol.um.ac.ir

فهرست

- ۱۴ اکبر ادیبی نگرشی بر مفهوم عدالت و عدالت گرایی در حقوق بین الملل و به عنوان مبنای الزام آور بودن آن
- ۱۵ مرضیه اسدی نگرش حضرت امام خمینی (ره) به عدالت فردی و عدالت اجتماعی
- ۱۶ میثم اسدی نژاد بررسی جایگاه عدالت قضایی در نظام حقوقی ایران و تطبیق با اسناد بین المللی
- ۱۸ سیدحسین اطهری نعیمه اسدی پور احمد علیزاده بررسی مفهوم عدالت در اندیشه لیبرالیسم کلاسیک
- ۱۹ سیدحسین اطهری احمد علیزاده رابطه عدالت و لیبرالیسم در اندیشه سیاسی جان رالز
- ۲۰ سید حسین اطهری گونه های عدالت: فرد گرایانه، قانونی، فراگیر و نسبت آن با عدالت در قرآن کریم
- ۲۲ سید حسین اطهری عدالت در اندیشه سیاسی غرب: فایده باوری قاعده مند
- ۲۴ سید حسین اطهری سید محسن موسوی زاده کارکرد سیاسی عدل در اندیشه معتزله
- ۲۵ لادن اکبری آرزو یوسفی مقایسه مفهوم عدالت در اندیشه سیاسی شیعه و اهل سنت
- ۲۶ لادن اکبری بررسی مفهوم عدالت از دیدگاه افلاطون و ارسطو
- ۲۷ پیروز آریانا نیوشا آریانا حقوق اقلیت ها بازتاب عدالت در تمدن اسلامی

- ۲۹ دکتر علی اکبر امینی بررسی مفهوم عدالت در ایران باستان
- ۳۰ ابراهیم ایران نژاد عدالت اجتماعی در اندیشه سیاسی امام خمینی
- ۳۱ مصطفی ایمانی سیاست، عدالت و توسعه
- ۳۲ حبیب الله بابایی تضادها و تفاوتها در ظهور و سقوط جوامع انسانی
- ۳۳ ابولفضل پور گنج هایک، عدالت و عدالت اجتماعی
- ۳۴ اطهر تجلی اردکانی عدالت و سیاست در دیدگاه سعدی
- ۳۵ سید محمد علی تقوی جامعه گرایی و مسئله عدالت
- ۳۶ محمد علی توانا نسبت برابری و تفاوت در فلسفه سیاسی جان رالز
- ۳۷ محمد حسن جباری مفهوم و جایگاه عدالت در اندیشه امام خمینی (ره)
- ۳۸ علی جعفری عدالت؛ ضرورت انکار ناپذیر توسعه سیاسی
- ۴۰ حسن شکوهی نسب بررسی گفتمان عدالت در اندیشه سیاسی امام خمینی (س)
- جمشیدی
- مسعود درودی
- ۴۱ محمد حسین جمشیدی سیاست و عدالت در اندیشه علامه شهید صدر
- ۴۳ محمد صادق جوکار درآمدی نظری بر چیستی رابطه امنیت ملی و مفهوم عدالت در ایران از منظر جامعه شناسی نو و بری
- ۴۵ دکتر محمد هادی بررسی مفهومی عدالت در اندیشه سیاسی توتالیتار با نگرش به رمانهای ۱۹۸۴ و قلعه حیوانات اثر جورج اورول
- جهاننده
- ۴۶ عبدالرضا جوان جعفری مجسمه عدالت
- ۴۷ لیلا حاجی آقایی دموکراسی و حقوق بشر
- خیام عباسی
- ۴۸ دکتر مهین حاجی زاده جایگاه عدالت در اندیشه های سیاسی و اجتماعی اسلام
- ۴۹ حسین حسن زاده راهکارهای برقراری عدالت اجتماعی

- ۵۰ مصطفی حسن زاده عدالت متعالی در اندیشه علامه جوادی آملی (حفظه الله)
- ۵۱ عبدالرسول حسینی فر نسبت عدالت و سیاست در اندیشه سیاسی- اجتماعی افلاطون
- ۵۳ سید محمد حسینی بررسی و نقد نظریه عدالت جان رالز
- ۵۵ جواد حقگو امام خمینی، سکیولاریسم و بیعدالتی موجود در نظام بینالملل
- ۵۷ جواد حقگو مفهوم عدالت در اندیشه امام خمینی (ره) و نظریه انتقادی روابط بینالملل
- ۵۹ سوده خسروی عدالت، دموکراسی و حقوق بشر
- محمد خسروی
- ۶۰ دکتر محمود هوشمند عدالت محور توسعه توسعه عدالت محور
- وجه خسروجردی
- ۶۱ محمد خسروی شکیب عدالت، جنسیت و جریان فمینیسم
- عدالت چشم انداز توسعه
- ۶۲ نویده خطابی عدالت چشم انداز توسعه
- ۶۳ محسن خلیلی مفهوم عدالت در نگرش مجلس خبرگان قانون اساسی
- ۶۴ محمد جواد رزمی رابطه رشد اقتصادی و توزیع درآمد
- شکوفه اشرف زاده (با بررسی موردی ایران طی سال های ۱۳۵۰ تا ۱۳۸۶)
- ۶۵ با تکیه بر مسائل فرانظری جایگاه عدالت در نظریه های روابط بین الملل
- محمد جواد رنجکش
- ۶۶ محمد جواد رنجکش جایگاه مفهوم عدالت در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران
- حسن یعقوب نیا
- باتکیه بر چارچوب تحلیل گفتمان
- ۶۷ افسانه رحمانیان بررسی نظریه انصاف و کاربردش در سطح روابط بین الملل
- ۶۸ دکتر محسن رنانی سیاست پسا مدرن: گذار از عدالت به انصاف

جایگاه عدالت در نظریه های روابط بین الملل

با تکیه بر مسائل فرانظری

محمد جواد رنجکش *

گرچه سوال اصلی وپیشران رشته روابط بین الملل، به ویژه در حوزه نظریه پردازی، مسئله "جنگ و صلح" می باشد، لیک، نگاه ونگرش مکاتب و نحله های مختلف روابط بین الملل به مسائل هنجاری از جمله "عدالت" جزو مباحث مناقشه برانگیز و جدلی فیما بین تلقی می گردد. در این بین طیفی از نظریه ها با تقسیم مسائل به حوزه های سیاست عالیه و سیاست دانیه، عدالت و دیگر موضوعات هنجاری را در حاشیه سیاست بین الملل و سیاست قدرت قلمداد و جایگاهی برای آن در مسایل بین المللی و سیاست خارجی کشورها قائل نیستند. از دیگر سوی، نظریه های پست پوزیتیویستی و بازتاب انگارانه، با مهم تلقی نمودن مسائل فرهنگی /هنجاری/ هویتی به عنوان عوامل زمینه ای و تاریخی، اهمیت عدالت و دیگر هنجارها را حیاتی و اساسی ارزیابی می نمایند. آنچه بیانگر این دو گونه طرز تلقی متفاوت می باشد، به اختلاف دیدگاه های معرفت شناسانه/ هستی شناسانه/ انسان شناسانه آنها ارجاع می گردد. این نوشتار بر آن است تا با بررسی موضوعات بنیادین سه گانه فوق، تاثیر آنها را بر برداشت نظریات روابط بین الملل از موضوع عدالت به بحث و بررسی گذارد

واژگان کلیدی: عدالت، نظریه های روابط بین الملل، انسان شناسی، معرفت شناسی، هستی شناسی

جایگاه مفهوم عدالت در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران باتکیه بر چارچوب تحلیل گفتمان

محمد جواد رنجکش*

حسن یعقوب نیا**

اکثر انقلاب های موفق اجتماعی و سیاسی در کشورهای جهان سوم در پی فروپاشی نظم و ساختار رژیم گذشته و بنیاد نهادن نظام جدید، درصد گسترش و تعمیم داعیه خود در سطح منطقه ای یا جهانی مبنی بر ناعادلانه بودن نظم مستقر منطقه ای و جهانی و لزوم واژگونی آن برمی آیند. در این راستا، در پی پیروزی انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷، دولت های برآمده پس از آن به اشکال و میزان های گوناگون "موضوع و مفهوم عدالت" و تعقیب آنرا در زمره اهداف داخلی و خارجی خود قرار داده اند. اینکه چگونه و چرا دولت های مختلفی همچون دولت موقت (۱۳۶۰-۱۳۵۷)، دولت رادیکال اسلام گرا (۱۳۶۰-۱۳۶۸)، دولت سازندگی (۱۳۷۶-۱۳۶۸)، دولت اصلاح طلب (۱۳۸۴-۱۳۷۶)، و دولت اصول گرا (۱۳۸۴-تاکنون) با رویکردها، تفکرات و اهداف گوناگون و بعضاً متناقض، به تعقیب اصل مزبور در سیاست های داخلی و خارجی خود پرداخته اند مساله ای است که این نوشتار به واسطه و مدد نظریه تحلیل انتقادی گفتمان درصد پاسخگویی به آن می باشد.

واژگان کلیدی: عدالت، انقلاب اسلامی، سیاست خارجی، ج.ا.ایران، تحلیل گفتمان

*استادیار روابط بین الملل دانشگاه فردوسی مشهد

**دانشجوی کارشناسی ارشد علوم سیاسی